

Notat om forskningsbaseret uddannelse og uddannelsernes videngrundlag på Health, AU

BAGGRUND

Institutionsakkrediteringen af AU omfatter opfyldelse af Kriterium III: Uddannelsernes videngrundlag. Videngrundlaget er baseret på lovgivningen om uddannelsernes niveau. Akkrediteringsinstitutionen (AI) anfører således i vejledningen, at de universitære Bachelor, Kandidat og Master uddannelser skal være forskningsbaserede, og at professionsbacheloruddannelser skal have et videngrundlag. Healths uddannelsesportefølje omfatter alle disse niveauer af uddannelser.

Lovgivningen om uddannelsernes niveau er formuleret i ”Dansk kvalifikationsramme for de videregående uddannelser”. Kvalifikationsrammen er grundlaget for formulering af mål for viden, færdighed og kompetence i de forskellige uddannelser. Det er i målene, at forventning til videngrundlag og forskningsbasering er specificeret for de forskellige niveauer af uddannelser.

Dansk kvalifikationsramme, udvalgte eksempler på mål for, hvad de studerende skal kunne

Uddannelser	Viden	Færdighed	Kompetence
Professionsbachelor	Forstå og reflektere over professionens praksis og anvendelse af teori og metode	Vurdere praksisnære og teoretiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante løsningsmodeller	Håndtere komplekse og udviklings-orienterede situationer i arbejds- / studiesammenhænge
Bachelor	Forstå og reflektere over teori, videnskabelige metoder og praksis	Vurdere teoretiske og praktiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante analyse- og løsningsmodeller	Håndtere komplekse og udviklings-orienterede situationer i studie- / arbejdssammenhænge
Kandidat	På et videnskabeligt grundlag reflektere over fagområdet viden samt identificere videnskabelige problemstillinger	Vurdere og vælge blandt fagområdet videnskabelige teorier, metoder, redskaber og generelle færdigheder samt på et videnskabeligt grundlag kunne opstille nye analyse- og løsningsmodeller	Styre arbejds- og udviklingsituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller
Master	På et videnskabeligt grundlag reflektere over fagområdet viden samt kunne identificere videnskabelige problemstillinger	Vurdere teoretiske og praktiske problemstillinger samt på et videnskabeligt grundlag kunne opstille nye analyse- og løsningsmodeller	Styre og udvikle arbejdssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller

Tabellens eksempler viser, hvordan krav til teori og videnskabelighed stiger på de forskellige uddannelsesniveauer. De enkelte uddannelser specificerer mål svarende til deres fagområde.

FORSKNINGSBASERET UDDANNELSE

AU har et mål i strategien 2013-2020, om at udvikle uddannelsernes kvalitet efter højeste internationale standard. I AU's kvalitetssikringssystem monitoreres uddannelsernes forskningsdækning løbende i forbindelse med årlig status via indikator 6a (VIP/DVIP-ratio) i datapakkerne, mens videngrundlag for professionsbachelor uddannelser monitoreres i indikator 6b efter lokalt fastsatte definitioner – på Health har tandplejeruddannelsen defineret det som andelen af undervisere, der har et højere uddannelsesniveau en professionsbachelor.

Forskningsbaseret uddannelse

Forskningsbaseret uddannelse kan forstås på mange måder og ses ud fra tre overordnede perspektiver:

1. Uddannelsen og underviserne
2. Undervisningen
3. Udvikling af uddannelse og undervisning

På Health lægges vægt på alle tre aspekter af forskningsbaseret uddannelse.

Forskellige aspekter af forskningsbaseret uddannelse

1. Uddannelsen og underviserne

- Uddannelsen er forankret i et aktivt forskningsmiljø
- Uddannelsen/kurserne ledes af forskere
- Underviserne er aktive forskere
- DVIP og andre undervisere er tilknyttet forskningsmiljøet

2. Undervisningen

- Der undervises i teori og de nyeste forskningsresultater
- Der undervises i videnskabelig metode
- De studerende læres op i den videnskabelige proces

3. Forskningsbaseret udvikling af uddannelse og undervisning

- Uddannelsen er i form, indhold og metode baseret på forskning om uddannelse og pædagogik
- Der udføres aktiv forskning relateret til uddannelsernes form, indhold og metode

Ad 1: Uddannelsen og underviserne

Et aktivt forskningsmiljø er forudsætningen for at varetage uddannelser på bachelor, kandidat og masterniveau. Det aspekt er vigtigt at tage med i overvejelserne, når man ønsker at oprette nye uddannelser. Der skal således være et vist volumen af forskere og en vis forskningsaktivitet, for at man kan bedrive uddannelse på disse niveauer.

Et andet aspekt er, at uddannelserne/kurserne hovedsagelig skal ledes af forskere, og en væsentlig del af underviserne skal være aktive forskere. Helt overordnet er VIP/DVIP ratio en indikator for kvalitet i den danske universitetsverden, ligesom VIP/studerer ratio er en indikator i mange internationale ranglister af universiteter.

På Health anvender især de professionsorienterede uddannelser også DVIP og andre undervisere. Brugen af DVIP og andre undervisere giver god mening, specielt vedr. kvalifikationsrammens mål for færdigheder, der udover de videnskabelige aspekter også indeholder mål for "fagområdets redskaber og generelle færdigheder" og mål for kompetence, som i nogen udstrækning retter sig mod forventning til funktion i praksis.

Der er tre overordnede kategorier af deltidstilknyttede undervisere. Den første kategori er *forskere* fra andre offentlige eller private institutioner, f.eks. VIP fra andre universiteter eller forskere i industrien. Den anden kategori er *praktikere eller specialister* fra den offentlige eller private sektor. Det er typisk personer, der praktiserer f.eks. i forskellige dele af sundhedsvæsenet. Fordelen ved at bruge praktikere og specialister er dels at hente undervisere med praktisk erfaring ind, dels at bidrage til at koble teori og praksis, og endelig at bidrage til at sikre uddannelsernes relevans. I de tilfælde, hvor DVIP af denne kategori er kursusledere, referer de til en VIP/studielieder. Den sidste kategori af er *andre undervisere* og i denne kategori indgår bl.a. studenterundervisere eller nyligt uddannede kandidater. Uddannelserne på Health bruger i nogen udstrækning begge typer af yngre undervisere. Forskning i uddannelse og pædagogik viser, at det i visse tilfælde rent læringsmæssigt kan være en fordel at bruge disse yngre undervisere. De yngre undervisere kender de typiske problemer, de studerende har med at lære stoffet eller udføre kliniske procedurer, og de kan bedre forklare problemstillingerne og fremgangsmåderne. De yngre kan også være lettere at gå til med problemer sammenlignet med ældre undervisere. Der er derfor god grund til at bruge yngre undervisere, men kurset/undervisningen skal ledes af en forsker, og underviserne skal selvfølgelig kvalificeres fagligt og pædagogisk til opgaven.

Health har flere procedurer for sikring af videnskabeligt og pædagogisk kvalificerede undervisere. For det første vurderes VIP'ernes forskning og pædagogisk kompetence ved ansættelse, genansættelse og ved kontinuerlig MUS. For det andet har alle institutter beskrevet roller og ansvar for forskellige aktører i uddannelserne. For det tredje har Health en retningslinje for brug af DVIP, og ud fra den har institutterne specificeret, hvordan man fagligt og pædagogisk kvalificerer DVIP og andre undervisere, og sikrer, at de er tilknyttet forskningsmiljøet.

Ad 2: Undervisningen

Forskningsbaseret undervisning forstås ofte som, at underviserne formidler den nyeste *viden* inden for fagområdet, og at der undervises i videnskabelige metoder. Som det fremgår af målene i kvalifikationsrammen, skal de studerende lære kritisk stillingtagen og evne til selv at forstå og reflektere over vidensproduktionen inden for fagområdet. Det kan f.eks. være gennem diskussion og kritisk gennemgang af forskningsartikler.

De studerende skal opnå *færdigheder* i at anvende metoder og redskaber og blive i stand til at arbejde selvstændigt med den videnskabelige proces. Det gøres bl.a. gennem bachelor- og kandidatopgaver og andre skriftlige opgaver undervejs i studiet.

Endelig skal de studerende opnå *kompetence*, der sætter dem i stand til at arbejde med komplekse forskningsbaserede problemstillinger i flere sammenhænge og evt. i fagligt/tværfagligt samarbejde. Eksempelvis kan de studerende involveres direkte i forsknings- eller projektaktiviteter i samarbejde med de institutioner og fagmiljøer, som de studerende senere kommer til at arbejde i.

Ad 3: Forskningsbaseret udvikling af uddannelse og undervisning

Forskningsbaseret udvikling af uddannelse og undervisning er et perspektiv, der sjældent er med, når man taler om forskningsbaseret. Men Health lægger også vægt på dette perspektiv og har derfor Center for Sundhedsvidenskabelig Uddannelse (CESU), som bidrager til, at uddannelserne den pædagogiske kvalificering af underviserne baseres på forskning om uddannelse og pædagogik. CESU varetager derudover forskning relateret til uddannelsernes mange aspekter – som eksempler kan nævnes optagelsesprocedurer med brug af specielle prøver for Kvote 2 ansøgere; effekt af dyadetræning; studerende, der har problemer med frafald eller fremdrift; følgeforskning vedr. internationalt semester.

Forskningsbaseret udvikling af uddannelse og undervisning i samspil med mission, vision og strategi

Aarhus Universitets mission er at skabe og dele viden med udgangspunkt i den faglige bredde, den fremragende forskning, uddannelsen af dimittender med eftertragtede kompetencer og det innovative samspil med det omgivende samfund. Healths mission er at forbedre befolkningens sundhed gennem forskning, talentudvikling og uddannelse på højt internationalt niveau samt at sikre formidling og videnundveksling inden for hele det sundhedsfaglige område.

En af strategierne for uddannelserne for Health er at udvikle uddannelsernes kvalitet efter højeste internationale standard. I 2016 søger AU om institutionsakkreditering. Det væsentlige omdrejningspunkt i kvalitetssikringssystemet er de årlige statusmøder for de enkelte uddannelser og de tilbagevendende 5-årige uddannelsesevalueringer. Knyttet til denne kvalitetssikringsmekanisme er de ovenfor omtalte politikker og retningslinjer, som bl.a. har til formål at sikre forskningsbaseret udvikling og videngrundlag.